

2. Тетерчук І.В., Дяків Т. Є. Конституційне право України: Навч. посібник. – К: «Центр учбової літератури», 2015. – 218 с.
3. Індекс верховенства права 2016. Економічний дискусійний клуб. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analityka/indeks-verhovenstva-prava-2016>
4. Кваша А. «Правова держава» і «громадянське суспільство»: компаративний аналіз категорій / А. Кваша // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2015. – Вип. 1. – С. 3-12.
5. Кваша А. С. Правова держава і верховенство права в Україні: семантичні особливості та критерії оцінювання / А. С. Кваша // Актуальні проблеми державного управління. – 2016. – № 1. – С. 136-142.

Потіха Ю.Б.

*студент III курсу факультету економіки та управління
Тернопільського національного
економічного університету*

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ТНЕУ
Вербіцька М. В.*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІЗИНГОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Одні науковці розглядають лізинг як своєрідний спосіб кредитування підприємницької діяльності, другі цілком ототожнюють його з довгостроковою орендою чи однією з її форм, треті вважають лізинг завуальованим способом купівлі-продажу засобів виробництва чи права користуватися чужим майном, а четверті інтерпретують лізинг як дії за чужий рахунок, тобто керування чужим майном за дорученням довірителя.

Роль фінансового лізингу в економіці України не можна переоцінити, оскільки за низького рівня платоспроможності суб'єктів господарювання він є одним із найбільш оптимальних шляхів оновлення матеріально-технічної бази та підтримки вітчизняних підприємств.

Сьогодні окремим питанням щодо державного регулювання лізингу присвячена значна кількість наукових праць. Питання щодо можливих шляхів державної підтримки розвитку лізингу наведені Л. Даніловою, Л. Буряк, М. Бутовою, О. Мельник у праці «Особливості фінансового лізингу як інвестиційного інструменту в Україні». Дослідники даного питання звертають увагу на недосконалість та суперечність вітчизняного законодавства.

Однак, слід зазначити, що, незважаючи на значну кількість наукових праць, практично немає фундаментальних досліджень в окресленій площині. Досить обмежено висвітлено науковцями: існуючі колізії у законодавчо-нормативній базі

з регулювання фінансового лізингу України та відповідно рекомендації, щодо їх усунення; необхідний комплекс заходів щодо підтримки лізингу в Україні.

Метою дослідження є аналіз правового регулювання лізингових відносин та пошук напрямів удосконалення державного регулювання лізингу в Україні. У зв'язку з цим необхідна реалізація наступних завдань: виділення та характеристика змісту, основних ознак лізингу; виділення шляхів удосконалення законодавчо-нормативної бази, з регулювання фінансового лізингу; виділення комплексу заходів з державної підтримки лізингу в Україні.

З організаційно-правового погляду лізинг – це специфічна довгострокова оренда машин, обладнання, транспортних засобів і споруд виробничого призначення. Головні відмінності лізингу від оренди – це тривалість операції та виплата вартості об'єкта. Щодо права власності, то на відміну від договору купівлі-продажу майна за лізинговим договором право власності на предмет оренди залишається за лізингодавцем, а до лізингоодержувача переходить лише право тимчасового користування майном.

Державне регулювання фінансового лізингу — це здійснення державою комплексних заходів (у яких вирішальне значення має забезпечення досконалої законодавчо-нормативної бази) щодо впорядкування, контролю, нагляду за ринком лізингу і запобігання зловживанням і порушенням у цій сфері.

Правове регулювання лізингу є одним з методів державного регулювання. Усі вони покликані створити нормальні умови діяльності суб'єктам господарювання відповідно до прийнятої національно-економічної політики, що проводиться державою.

Становлення лізингових відносин в Україні відбувалося в умовах глибокого економічного спаду, високої інфляції, послаблення регуляторної ролі держави, а в багатьох випадках і її самоусунення від здійснення регулюючих функцій. Відбувалися часті та непослідовні зміни законодавства. На наш погляд, все це нівелювало переваги лізингу і не давало йому змоги стати однією із рушійних сил економічного розвитку.

Ми погоджуємося з думкою, що у сфері лізингових відносин, як і в будь-яких інших сферах, правове регулювання використовують з метою встановлення чітких «правил гри» та регулювання відносин як агентів лізингових відносин між собою, так і їх відносин з іншими суб'єктами економічних відносин та державою.

Лізингова діяльність в Україні регулюється нормами Господарського та Цивільного Кодексів, Законами України «Про фінансовий лізинг», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про оподаткування прибутку підприємств», «Про податок на додану вартість», «Про банки і банківську діяльність», а також нормативними актами Національного банку України та Державної комісії по регулюванню ринків фінансових послуг. Даними законодавчими актами визначено загальні правові ознаки лізингової діяльності, механізм державного регулювання фінансового лізингу як фінансової послуги, порядок оподаткування лізингових операцій.

Для здійснення лізингової діяльності на міждержавному рівні має велике значення ратифікація Конвенції «Про міжнародний фінансовий лізинг» від 28.05.1988р. та Конвенції «Про міждержавний лізинг» від 25.11.1998р.

На жаль, правове регулювання лізингової діяльності в Україні є далеким від досконалості. Норми правових актів часто суперечують одна одній. Існують різні підходи до трактування лізингу, його видів і функцій, юридичного статусу лізингодавця та методологічної недосконалості визначення предмета і об'єкта лізингу у податковому та цивільному законодавстві [1].

На нашу думку, суперечності в чинному законодавстві виникають через відсутність чіткого визначення терміну «лізинг». На це впливає неоднозначне трактування економічної та правової сутності лізингу. Відповідно до Закону України «Про фінансовий лізинг» основним видом лізингу визнається фінансовий. Цей Закон передбачає, що регулювання відносин за договором фінансового лізингу здійснюється нормами Цивільного кодексу, який визначає такі види лізингу, як непрямий та прямий [3, 4].

Господарський кодекс, у свою чергу, визначає фінансовий та оперативний види лізингу та зворотню, міжнародні і пайову його форми. Це істотно впливає на визначення функцій лізингу: прямий – збутова функція лізингу, а непрямий – інвестиційна [2].

У цивільному законодавстві предметом договору фінансового лізингу може бути неспоживча річ, визначена індивідуальними ознаками та віднесена відповідно до законодавства до основних фондів [4].

Об'єктом (предметом) лізингу може бути будь-яке майно, в тому числі будівлі, споруди, обладнання, транспортні засоби та інше рухоме і нерухоме майно, яке може використовуватися для підприємницької діяльності.

Господарський кодекс визначає об'єктом лізингу нерухоме і рухоме майно, призначене для використання як основні фонди, не заборонене законом до вільного обігу на ринку [2].

Податкове законодавство визначає об'єкт лізингу як майно, що підпадає під визначення основного фонду [5].

Ми вважаємо, що ці суперечності створюють передумови для існування невизначеності у договірних відносинах, ускладнюють спілкування із представниками контролюючих органів (податкової служби, аудиторської установи тощо).

Неврегульованими все ще залишаються такі складові лізингового бізнесу, як вторинний лізинг, повернення предмета лізингу лізингодавцю, взаємовідносини між суб'єктами лізингових відносин у випадку пошкодження предмету лізингу.

Сучасний світовий ринок лізингових послуг зосереджений переважно у світових економічних центрах: США, Західній Європі та Японії. Проте лізингове законодавство в багатьох країнах має суттєві відмінності. Це говорить про те, що кожна з країн, яка досягла успіху в наданні лізингових послуг, сформувала норми даного виду діяльності самостійно, ґрунтуючись на власному досвіді. Що повинні зробити і ми: користуючись прикладами розвинених країн, власноруч сформувати законодавчо-нормативну базу лізингу, яка буде пристосована до сучасного розвитку економіки в Україні.

Отже, лізингова діяльність в Україні перебуває на початковому етапі свого розвитку та потребує формування інституту лізингу. Саме адекватна правова база забезпечить успішну реалізацію лізингового бізнесу. Правова складова державного регулювання на даному етапі розвитку ринку лізингових послуг має

визначальний вплив на формування механізму лізингу, а також на його інституційний розвиток.

Однією з причин повільного запровадження лізингу в нашій державі певний час була і залишається відсутність правових норм, покликаних регулювати ці суспільні відносини. А отже, ми вважаємо, що необхідний пошук напрямів удосконалення державного регулювання фінансового лізингу в Україні. Цей процес повинен починатися із удосконалення законодавчо-нормативної бази регулювання лізингу, а саме — усуненням існуючих законодавчих колізій та прогалин [1].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Амелін С. К. Напрями вдосконалення державного регулювання лізингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.in.ua/pdf>
2. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436 IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
3. Про фінансовий лізинг: Закон України (в редакції від 11. 12. 2003 р. № 1381-IV (1381-15)) від 16. 12. 1997 р. № 723/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
4. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon2.rada.gov.ua
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

Роціна Г.О.

магістрант юридичного факультету

Запорізького національного університету

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент, доцент кафедри*

Кримінального права та правосуддя ЗНУ

Узунова О.В.

ПРАВОВА СУТНІСТЬ ТАЄМНИЦІ ТА СПРОБА КЛАСИФІКАЦІЇ ЇЇ ОКРЕМИХ ВИДІВ

Наукове дослідження права на доступ до інформації здійснюється багатьма вітчизняними та закордонними вченими. Зокрема, слід відзначити наукову школу В. Ліпкана: В. Баскаков, М. Дімчогло, В. Залізник, Г. Лінник, А. Логінов, Ю. Максименко, П. Матвієнко, О. Стоєцький, А. Тунік, К. Череповський, О. Чуприна та ін. Також можна назвати дослідників, які вивчають окремі питання досліджуваної теми: О. Кохановська, Р. Калюжний, О. Нестеренко, В. Цимбалюк, С. Ясечко та ін. Незважаючи на певну кількість досліджень правової сутності інформації з обмеженим доступом залишаються дискусійними питання, пов'язані з класифікацією таємниць, що й визначає актуальність проблеми. Опираючись на аналіз числених наукових розвідок і виходячи з розуміння загальної проблеми, поставлено завдання цієї публікації – запропонувати авторське розуміння правової